

**Az egyajánlatos közbeszerzések csökkentését
szolgáló intézkedési terv
2023**

Hatályba lépés napja: 2023. március 31.

SE11165002

Dokumentum adatlap

Szervezet neve: Semmelweis Egyetem

Dokumentum címe: Intézkedési terv

Iktatószám: 36284/BSZI/2023.

Hivatkozási szám: 48689/GFIBSZI/2022.

Elfogadó: Kancellár

Elfogadások száma:

Előkészítő	Beszerzési Igazgatóság	vezető	Dr. Farkas Dénes
Elfogadó	Kancellár		Dr. Pavlik Livia

TARTALOMJEGYZÉK

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	4
1.1. Alapelvek, az Intézkedési terv célja, hatálya.....	4
1.2. Az intézkedési terv elkészítéséért, aktualizálásáért felelős szervezeti egység meghatározása.....	5
1.3. Az „egyajánlatos közbeszerzés” definiálása.....	5
2. korábbi közbeszerzési eljárások elemzése	6
2.1. Közbeszerzések elemzése.....	6
2.1.1. 2022. évi közbeszerzési eljárások vizsgálata	6
3. RÉSZLETES RENDELKEZÉSEK	7
3.1. Intézkedési terv.....	7
3.1.1. 2022. évben tett intézkedések hatékonyságának vizsgálata	7
3.1.2. Tervezett intézkedések	8
3.1.3. Időkeret	9
3.1.4. Az intézkedési terv megvalósításába bevontak köre, felelősök	9

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.1. Alapelvek, az Intézkedési terv célja, hatálya

- (1) A Semmelweis Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) *a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban Kbt.) 5. § (1) bekezdése f) pontja alapján ajánlatkérőnek minősül.*
- (2) A magyarországi közbeszerzésekkel kapcsolatban fontos európai uniós elvárás a verseny szintjének javítása. A közbeszerzésekben a piaci verseny előnyös, hiszen, ha egy-egy szerződés elnyeréséért több gazdasági szereplő versenyez, az alacsonyabb árakhoz, illetve jobb ár-érték arányú termékek és szolgáltatások beszerzéséhez vezet. A verseny a piaci szereplőket egyúttal hatékonyabb működésre készíti és a verseny az innovációra is kedvező hatással lehet. A verseny által elért jobb beszerzési árak, illetve jobb minőség pedig az adófizetők szempontjából előnyös, hiszen javulhat a közberuházások, közszolgáltatások minősége a közpénzfelhasználás hatékonyságának növelésével. A jobb versenyhelyzet tehát a hatékony és felelős gazdálkodás közbeszerzési alapelveinek érvényesülését is elősegíti, valamint uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések esetén e források hatékonyabb felhasználását is biztosítja.
- (3) *A közbeszerzések hatékonyságának javítása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1027/2021. (II. 5.) Korm. határozat 1. pontja alapján a Kormány célul tűzte ki, hogy az egyajánlatos közbeszerzések Európai Unió módszertana szerinti arányát 15 %-os szintnél alacsonyabb mértékűre kell csökkenteni. Az egyajánlatos közbeszerzések csökkentése fontos európai uniós elvárás is, amelyet az Európai Bizottság részére benyújtott Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervben is vállalt Magyarország.*
- (4) A közbeszerzésekben a verseny hiányának számos oka lehet. A verseny korlátozása egyrészt eredhet abból, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást nem megfelelően készíti elő, az eljárásban pedig versenyt korlátozó feltételeket határoz meg, de az ajánlatkérő és a piaci szereplők között fennálló összeférhetlenségi helyzet is előidézheti a korlátozott ajánlattételt. Másrészt a korlátozott versenyt a piaci szereplők magatartása vagy az adott beszerzési tárgy vonatkozásában fennálló piac szerkezete is okozhatja. Előfordulhat, hogy egy adott beszerzési tárgy piacán kevés szereplő van jelen, akik jogellenesen megállapodnak egymással az ajánlattétel tényéről vagy feltételeiről. Az is előfordulhat, hogy a piac olyan jellemzője okoz problémát, amely nem az ajánlatkérői vagy ajánlattevői oldal hibájából adódik, így ha egy szolgáltatás közbeszerzési piacán eleve kevés szereplő van jelen, a rendelkezésre álló kapacitások szűkössége is okozhatja azt, hogy adott eljárásban csak egy ajánlat érkezik. Egyes beszerzési tárgyak esetén pedig azért tud csupán egyetlen ajánlattevő ajánlatot tenni, mert előfordulhat, hogy monopol helyzetben, egyedüli szereplőként van jelen az érintett piacon, például kizárólagos jogok fennállása vagy szellemi tulajdonjogok birtoklása miatt.
- (5) A verseny hiányának okai azonban sok esetben kiküszöbölhetők, illetve különféle intézkedésekkel az egyajánlatos közbeszerzések kockázata csökkenthető. A jogalkotó álláspontja szerint annak feltárására és kezelésére, hogy valamely ajánlatkérő beszerzési gyakorlata nem tesz lehetővé megfelelő szintű versenyt, maga az érintett ajánlatkérő

tudja a leghatékonyabb lépéseket megtenni. Ezért a jogszabályi szinten a jogalkotó által előírt konkrét intézkedéseken túl az egyajánlatos közbeszerzések csökkentésére vonatkozóan az adott ajánlatkérőre vonatkozó tervezett intézkedéseket maga az ajánlatkérő határozhatja meg – illetve a jogszabályban foglalt esetekben köteles meghatározni – egy intézkedési terv összeállításával.

- (6) A közbeszerzésekben a verseny növelése érdekében a Kormány megalkotta az *egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről* szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Korm. rendelet). Az Egyetem a Korm. rendelet. 5. § (1) bekezdése értelmében a tárgyévre vonatkozóan intézkedési tervet (a továbbiakban: intézkedési terv) köteles készíteni az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozóan, az adott évre irányadó közbeszerzési tervére figyelemmel.
- (7) Az ajánlatkérő az intézkedési tervet a tárgyév március 31-ig a honlapján nyilvánosan közzéteszi.

1.2. Az intézkedési terv elkészítéséért, aktualizálásáért felelős szervezeti egység meghatározása

- (1) Az intézkedési terv elkészítéséért, módosításáért és végrehajtásáért a Beszerzési Igazgatóság felelős.

1.3. Az „egyajánlatos közbeszerzés” definiálása

- (1) Az egyajánlatos közbeszerzés fogalma valamennyi olyan közbeszerzés útján megkötött szerződést magába foglal, amelynek elnyerése érdekében csupán egy gazdasági szereplő nyújtott be ajánlatot.
- (2) Az egyajánlatos közbeszerzések aránya kiszámításához figyelembe veendő főbb szempontokat a Korm. rendelet 4. §-a határozza meg. Ennek keretében, ha egy közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő a Kbt. 61. § (5) bekezdésével összhangban részajánlattételi lehetőséget biztosít, akkor a statisztika szempontjából minden egyes rész külön közbeszerzést jelent, tehát az egyajánlatos közbeszerzések számát, eljárási részenként kell megállapítani. Ezekben belül egyajánlatosnak az a közbeszerzés minősül, ahol csak egy ajánlattevő nyújt be ajánlatot. Ha több ajánlat is érkezik, akkor a közbeszerzés nem minősül egyajánlatosnak, függetlenül attól, hogy a beérkezett ajánlatok közül később hány bizonyul érvényesnek.
- (3) Az arányok kiszámításakor az érintett közbeszerzések vonatkozásában az eljárás eredményéről szóló tájékoztató közzétételének időpontja irányadó.
- (4) A Korm. rendelet 4. §-ának (3) bekezdése értelmében az egyajánlatos közbeszerzések aránya nem tartalmazza a következőket:
 - az eredménytelen közbeszerzési eljárásokat vagy eljárási részeket,
 - a keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásokat,
 - a keretmegállapodás alapján megvalósított beszerzéseket,
 - a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokat és
 - a hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárásokat.

- (5) A Korm. rendelet 5. §-a értelmében az intézkedési terv készítésére való kötelezettség meghatározásakor az egyajánlatos közbeszerzések aránya az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések összessége vonatkozásában releváns.

2. KORÁBBI KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ELEMZÉSE

2.1. Közbeszerzések elemzése

2.1.1. 2022. évi közbeszerzési eljárások vizsgálata

- (1) A miniszter az Egyetemet, mint az EKR adatait alapul véve az intézkedési terv közzétételére kötelezett ajánlatkérőt – megjelölve az egyajánlatos közbeszerzések arányát és a lefolytatott közbeszerzések darabszámát – írásban értesítette.
- (2) Az értesítésben foglaltak szerint az Egyetem a 2022. évben 113 darab, az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzési eljárást folytatott le, amelyből az egyajánlatos közbeszerzések száma 50 darab, aránya 44,2 % volt. Az előző évben az egyajánlatos közbeszerzések aránya 46,87 % volt, így kismértékű javulást ért el az Egyetem.
- (3) A közbeszerzési eljárások tárgyának elemzése:
- A beszerzés tárgya tekintetében ebből 85 db árubeszerzés, 27 db szolgáltatás megrendelése volt, míg építési beruházás a vizsgált időszakban 1 db volt. A 85 db árubeszerzés közül 48 db volt egyajánlattevős, amely az eljárások 56,5 %-a. A 27 db szolgáltatás megrendelés közül 2 db volt egyajánlattevős, amely az eljárások 7,4 %-a. Az építési beruházás tárgyú eljárásban több ajánlattevő nyújtott be ajánlatot.
 - A CPV kódok esetében azon beszerzési tárgyakat vizsgálta ajánlatkérő kiemelten, ahol előfordult egyajánlattevős eljárás, vagy a kiemelt CPV kódok között szerepelt:

CPV kód	Eljárások száma	Egyajánlattevős eljárások száma	Arány
33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek	64 db	39 db	61 %
38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)	10 db	7 db	70 %
50000000-5 Javítási és karbantartási szolgáltatások	8 db	1 db	12,5 %

A fenti számítások alapján jól látható, hogy az ajánlatkérő azon beszerzési tárgyai esetében fordult elő legnagyobb arányban egyajánlattevős eljárás, amelyek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése b) pontja által érintett beszerzési tárgyak.

Azon beszerzési tárgyakat, ahol csak egy darab eljárás volt, vagy csak egy-egy eljárás tekintetében fordult elő egyajánlattevős eljárás, külön nem elemezte az ajánlatkérő.

A 2021-2022. évi közbeszerzések adatait összehasonlítva megállapítható, hogy a kifejezetten orvostechikai eszközök beszerzése terén nem sikerült csökkenteni az egyajánlattevős eljárások számát, azonban a javítási és karbantartási szolgáltatások területén javulást mutatott az Egyetem.

3. RÉSZLETES RENDELKEZÉSEK

3.1. Intézkedési terv

3.1.1. 2022. évben tett intézkedések hatékonyságának vizsgálata

(1) Az Egyetem a Korm. rendeletben foglalt kötelezettsége alapján az alábbi intézkedési tervet állította össze a 2022. évre:

a. A 2022-ben lefolytatott közbeszerzések tárgyakat tekintve jelentős mértékben orvosi felszerelések körébe tartozó árubeszerzések voltak. Ezek között megtalálhatók a szívsebészet egyszerhasználatos eszközei, különböző, érsebészetben, radiológiában, valamint fogászatban használt fogyóanyagok, reagensek. Ez utóbbiak esetében a Semmelweis Egyetem, mint ajánlatkérő (a továbbiakban: Ajánlatkérő) a korábbinál szélesebb körű piackutatást végzett a piaci szereplők monitorozása terén, illetve az általuk forgalmazott termékek paramétereinek részletesebb megismerése érdekében. Így ajánlatkérő nagy számban alkalmazta az előzetes piaci konzultáció intézményrendszerét, 2022-ben összesen 23 db konzultációt folytatott le, amelyek tárgyát tekintve 21 db az orvosi felszerelések körébe tartozott. A piackutatás eredményét, amennyiben érkezett részvételi jelentkezés, illetve javaslat, Ajánlatkérő a közbeszerzési műszaki leírás elkészítése során figyelembe vette. A gyakorlat azt mutatja, hogy a gazdasági szereplők még nem ismerik kellőképpen az előzetes piaci konzultáció adta lehetőségeket, és még nem terjedt el, viszont a 2022. év második felének tapasztalatokat leszűrve, növekszik az érdeklődések és jelentkezések száma. Ennek ellenére a 33000000-0 és 38000000-5 CPV kódokhoz tartozó beszerzési tárgyak tekintetében nem csökkent az egyajánlattevős eljárások szám, hanem kis mértékben növekedett.

Azon közbeszerzések esetében, ahol nagy számú, ennél fogva kisebb értékű eszköz, fogyóanyag beszerzése válik szükségessé, ajánlatkérő kereste a lehetőségét keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárások lefolytatására, új beszerzési tárgyak tekintetében sikerült is megvalósítani, azonban ez nem vezetett rövid távon az egyajánlattevős eljárások számának csökkenéséhez.

b. Ajánlatkérő a karbantartások széles körében valósított meg közbeszerzési eljárást 2022-ben. Ezen beszerzési tárgynál sikerült jelentősebb mértékben

csökkenteni az egyajánlattevős eljárások számát, amely az előzetes piaci konzultációk lefolytatásának és alaposabb piacfelmérésnek köszönhető.

3.1.2. Tervezett intézkedések

(1) Az Egyetem a Korm. rendeletben foglalt kötelezettsége alapján az alábbi intézkedési tervet állította össze a 2023. évre:

- a. A közbeszerzési terv 2023-ban is jelentős számban tartalmaz orvosi felszerelések körébe tartozó árubeszerzést. Ezek között megtalálhatók a szívsebészet egyszerűhasználatos eszközei, különböző, érsebészetben, radiológiában, valamint fogászatban használt fogyóanyagok, de a terv tartalmaz pl. nagyobb értékű, az RRF támogatási forrásból megvalósuló projektekhez kapcsolódó eszközbeszerzéseket is. Ezek terén az Ajánlatkérő továbbra is a korábbinál szélesebb körű piackutatást igyekszik végezni a piac szereplőinek, illetve az általuk forgalmazott termékek paramétereinek részletesebb megismerése érdekében. A piackutatás eredményét Ajánlatkérő a közbeszerzési műszaki leírás elkészítése során fel kívánja használni oly módon, hogy az lehetővé tegye valamennyi, az ajánlatkérői elvárásoknak megfelelő eszközt forgalmazó piaci szereplő közbeszerzési eljárásban való részvételét. A piackutatást Ajánlatkérő azokban az esetekben, ahol fennáll a mindössze egy ajánlat beérkezésének veszélye, előzetes piaci konzultációval egészíti ki, melynek során a piaci szereplői a műszaki leíráshoz, szerződéstervezethez észrevételeket tehetnek. Vélhetően egyre nagyobb számban fognak élni a gazdasági szereplők is az előzetes piaci konzultáció adta lehetőséggel. Ennek eredményeképpen Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás dokumentumait - a beszerzési igények szem előtt tartása mellett - a verseny szélesítése érdekében kívánja módosítani.

Azon közbeszerzések esetében, ahol nagy számú, ennél fogva kisebb értékű eszköz, fogyóanyag beszerzése válik szükségessé, ajánlatkérő keresi a lehetőségét keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárások lefolytatására, ahol az ajánlattevők ajánlatukat elektronikus katalógus formájában tehetik meg. Tekintettel arra, hogy az elektronikus katalógus tételeire önállóan tehető ajánlat, így az ajánlattevők számára lehetőség nyílik a közbeszerzési eljárásban való részvételre abban az esetben is, ha a beszerzendő eszközök közül csak néhány tételt forgalmaznak. Ez a lehetőség várhatóan növeli az eljárás iránt érdeklődő gazdasági szereplők számát.

Ajánlatkérő a gyógyszerek, kötszerek, illetve fertőtlenítőszer beszerzése során már sikeresen alkalmazta ezt a módszert, melyet a jövőben is folytatni kíván. Az Ajánlatkérő az RRF támogatási forrásból megvalósuló anyagbeszerzéseit is ebben a formában kívánja megvalósítani, amely eljárások megfelelő előkészítéséhez a szervezeti egységek részére már 2022-ben elkezdte a tanácsadást és segítségnyújtást.

- b. A laboratóriumi felszerelések körében olyan eszközök beszerzése várható (pl. radiofarmakonok, plazmacserélő ferezisszerelések), melyek vonatkozásában a piaci szereplők száma korlátozott. Ezen esetekben is az előzetes piaci

konzultáció kínál lehetőséget a piac szereplőinek felkutatására, illetve a közbeszerzési műszaki leírás olyan módon történő meghatározására, mely több potenciális ajánlattevő eljárásban való részvételét teszi lehetővé.

- c. Ajánlatkérő a karbantartások terén szintén széles körben tervezi közbeszerzési eljárások lefolytatását 2023-ban is. Ezek között klímaberendezések, aggregátorok, elektromos eszközök, felvonók karbantartása megtalálható éppúgy, mint különböző nagytértű orvostechnikai eszközök karbantartása, hibajavítása. Azon javítási, karbantartási tárgyú eljárások esetében, ahol nagy a valószínűsége mindössze egy ajánlat beérkezésének, szintén az előzetes piaci konzultáció járulhat hozzá a versenysemleges műszaki leírás kialakításához, ezáltal a verseny szélesítéséhez, mely a tavalyi év tapasztalatai alapján az egyajánlattevős eljárások számának csökkenéséhez vezetett.
- d. Ajánlatkérő 2023-ban tervezi lefolytatni és szerződéskötéssel zárni az étkezési szolgáltatás, valamint a munkaruha és síktextil tárgyú közbeszerzési eljárásait. Ezekben az esetekben a piackutatás és az eljárás előkészítése már 2022-ben megkezdődött. Ajánlatkérő a piac alapos felméréssel és a közbeszerzési műszaki leírás gondos összeállításával igyekszik biztosítani, hogy az érdeklődő gazdasági szereplők egyenlő eséllyel tehessenek ajánlatot.

A verseny szélesítése érdekében valamennyi beszerzési tárgy körében Ajánlatkérő különös gondot igyekszik fordítani az eljárások alapos előkészítésére, az igénylő szervezeti egységekkel, az eljárásban részt vevő szakértőkkel való egyeztetésekre, melyek lehetővé teszik a közbeszerzés tárgyával kapcsolatos igények minél pontosabb megismerését, valamint a korábbi, hasonló tárgyú eljárások során szerzett tapasztalatok megosztását. Ettől a folyamattól Ajánlatkérő azt várja, hogy a vonatkozó jogszabályok által meghatározott kereteken belül minél rugalmasabban legyen képes a felhasználói igények kezelésére, valamint a legmegfelelőbb, tényleges versenyt lehetővé tévő beszerzési forma megtalálására.

Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásokat lefolytató munkavállalók folyamatos képzésével is azt kívánja elérni, hogy minden esetben a beszerzési igényeknek leginkább megfelelő eljárástípus kerüljön kiválasztásra, alkalmazva a Kbt. által kínált sajátos beszerzési módszereket is.

Fentiekén túl Ajánlatkérő törekszik arra, hogy az egyes eljárásokban az ajánlattételre megfelelő időt biztosítson, figyelemmel az esetleges ünnepnapokra és munkaszüneti napokra is. Az ajánlatokat igyekszik a lehető leggyorsabban elbírálni, ezzel is ösztönözve a gazdasági szereplőket az ajánlattételre.

3.1.3. Időkeret

- (1) Az intézkedési terv megvalósításának időtartama: **2023. december 31.**

3.1.4. Az intézkedési terv megvalósításába bevontak köre, felelősök

- (1) Az intézkedési terv végrehajtásába valamennyi szervezeti egységnek részt kell vennie, aki a tárgyévben részt vesz közbeszerzési eljárás előkészítésében és végrehajtásában.

- (2) Az intézkedési terv végrehajtásáért felelős szervezeti egység: **Beszerezési Igazgatóság.**
- (3) Az intézkedési terv végrehajtásának ellenőrzése és értékelése: Minden év lezárását követő 30 napon belül kimutatás készül az érintett eljárásokról és a korábban alkalmazott intézkedések eredményeiről, tapasztalatairól.